

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Tiszta Égbolt Szolgáltató és Tanácsadó Kft. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) hivatkozási szám: Vj74/2006.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi február hó 17. napján kelt 11.K.33.648/2008/6. számú ítélete ellen az alperes által 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint együttes elsőfokú rész- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - további 8.200 (azaz nyolcezer-kettőszáz) forint kereseti és 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2003. év óta van jelen a magyarországi légi személyfuvarozási szolgáltatások piacán, fő tevékenysége az úgynevezett fapados menetrendszerű

légiszállítást, amely szolgáltatásával összefüggésben 2005-2006. között széleskörű marketing kampányt folytatott.

Az alperes a felperesi reklámtevékenység jogszerűségét vizsgálta ezen időszakra vonatkozóan, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban Tpv.) III. fejezete alapján. Eljárása eredményeként a 2006. október 25. napján kelt Vj-74/2006/22. számú határozatában a felperes terhére rótt jogsértések körében megállapította, hogy a Tpv. 8.§-ának (2) bekezdés a) és d) pontjaiba, valamint a Tpv. 10.§-ába ütközően a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított. A megállapított három jogsértés miatt a felperest 50.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte. Az alperes a határozata 51. pontjában rögzítette a bírság kiszabás körében a Tpv. 78.§-a szerinti szempontok alapján mérlegelt tényezőket. A bírság összegének megállapításakor a jogsértőnek ítélt marketingkommunikációkra fordított reklámozási költségekből kiindulva értékelte, hogy a jogsértő magatartás hosszú időn keresztül, intenzíven, széles fogyasztói réteget elérve került kifejtésre. Utalt arra, hogy az

egyértelműen beazonosítható reklámköltséget azért vette alapul, mert egy vállalkozás legalább annyit fordít a terméke, szolgáltatása kommunikációjára, amely mellett az ebből befolyó bevétele legalább akkora, mint a reklámokra fordított összeg. A bírság összegét csökkentő tényezőként értékelte azt, hogy a fogyasztó számára a végső döntésének meghozatalát (repülőjegy vásárlás) megelőzően ismertté válik a fizetendő ár pontos mértéke. Rögzítette, hogy a figyelembe vett szempontok alapján kiszámított - a felperes előző évi nettó árbevételének 10%-át el nem érő - bírságösszeget nem tartotta szükségesnek korrigálnia kellő visszatartó erő kifejtése érdekében, mert az alkalmas ezen hatás elérésére.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperesi határozat megváltoztatását és a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését kérte jogsértő magatartás hiányában. Másodlagos kérelme a bírság mellőzésére irányult. Állította, hogy a vizsgált marketing kommunikációival nem sértette meg a Tpvt. előírásait, mert reklámjai a versenyjogi követelményeket kielégítették; ezzel összefüggésben részletesen kifejtette jogi érveit. Véleménye szerint ezért a bírság kiszabása és annak mértékének meghatározása jogsértő. Sérelmezte, hogy az alperes a bírság összegének meghatározásakor releváns tényezőket - a verseny veszélyeztettségének mértékét, a jogsértés súlyát, piaci helyzetét, az elért előny nagyságát, korábbi marasztalások hiányát - jogsértő módon nem vette figyelembe, és ezért a versenytársainál más ügyekben alkalmazott szankcióhoz képest eltúlzott mértékű bírságösszeget állapított meg.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperes keresetének elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatát a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: PP.) 339.§-ának (2) bekezdés g) pontja és a Tpvt. 83.§-ának (4) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a felperessel szemben kiszabott bírságot 30.000.000 forintra mérsékelte. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Az alperessel egyezően megállapította, hogy a felperes reklámozási tevékenységével megsértette a Tpvt. III. fejezetének rendelkezéseit, ezért jogszerűen került sor vele szemben a bírság kiszabására. A bírság mértékének meghatározása körében a szankció teljes mellőzését nem tartotta indokoltnak, azonban részben elfogadta a felperesi érveket, és ezért a bírság összegét - ami álláspontja szerint a határozatban megjelölt versenytársakkal szemben érvényesített szankciókhoz képest eltúlzott volt -, mérsékelte. Kiemelte, hogy az alperes nem vizsgálta a jogsértéssel elért előnyt, az üzletfelek érdeksérelmének hiányát, valamint azt, hogy a versenyhatóság korábban nem marasztalta a felperest. Utalt arra, hogy az alperes nem indokolta meg, hogy a Tpvt. 78.§-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglalt korlátok között miért a döntése szerinti mértékben határozta meg a bírság összeget.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte. Állította, hogy a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állapította meg a bírság összegét, amelynek indokait a határozata 51. pontjában részletesen rögzített. Okszerű mérlegelésével szemben az elsőfokú bíróság tévesen mérsékelte a felperest terhelő bírság összegét. Hangsúlyozta, hogy jogszerűen járt el, amikor a reklámköltségekből kiindulva becsülte meg, hogy a felperes a jogsértő magatartása révén milyen előnyre tett szert. Kiemelte, hogy önmagában az nem minősül enyhítő körülménynek, hogy egy vállalkozással szemben még nem állapított meg a Tpvt. rendelkezéseibe ütköző jogsértést. Különösen azért nem, mert a felperes csak 2003. óta tevékenykedik a magyar piacon, így nem állítható az, hogy huzamos ideig jogszerűen folytatta volna reklámozási gyakorlatát. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ténylegesen nem indokolta, hogy a versenytársakkal szemben érvényesített szankcióhoz képest

mennyiben eltúlzott a felperes terhére kiszabott bírság. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki arra, hogy miként vette figyelembe a más vállalkozásokkal szemben lefolytatott versenyfelügyeleti eljárásokban feltárt körülményeket, ezért ennek hiányában tett következtetése minden alapot nélkülöz. Utalt arra, hogy a kiszabott bírság összege a reklámok megjelentetésével kapcsolatos költségeknek csak az egyharmadát teszi ki. A felperes érdemi ellenkérelmében kifejtettekkel összefüggésben eseti döntésekre és a kialakult bírói gyakorlatra hivatkozott.

A felperes fellebbezést, illetve csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő. Fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében megjelölte azokat a tényezőket, amelyeket az alperes nem vizsgált, és ezek értékelése mellett indokolt volt a bírság összegének mérséklése. Megjegyezte, hogy a Tpvt. 78.§-a szerinti példálózó felsorolás semmilyen módon nem mentesítheti a versenyhatóságot az ügyben feltárt összes körülmény alapján történő mérlegelés kötelezettsége alól.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a FP. 340.§-ának (5) és (6) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A másodfokú bíróság a PP. 253.§-ának (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálhatja, változtathatja meg. Figyelemmel arra, hogy az alperes kizárólag a bírságösszeg meghatározása körében vitatta az elsőfokú ítéletet, és a felperes fellebbezést és csatlakozó fellebbezést sem terjesztett elő, a másodfokú bíróság nem érintette a jogsértés elkövetésével kapcsolatos ítéleti megállapításokat.

A bírság összegének meghatározását érintően az első- és a másodfokú bíróság álláspontja eltérő volt, az enyhítő és súlyosító körülmények feltárása és mérlegelése körében. A Fővárosi Ítéltábla a bírság-csökkentés indokaival összefüggésben kifejtett elsőfokú ítéleti megállapításokkal nem értett egyet, és az alperes fellebbezésében kifejtett érvek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta.

Ezzel összefüggésben rámutat a Fővárosi Ítéltábla - amint azt korábban már több eseti döntésében is kiemelte -, hogy a (büntetés jellegi bírság szankciót a ténylegesen elkövetett jogsértés súlyához, jellegéhez, valamint az adott ügyben feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez igazodóan, mérlegeléssel kell kiszabni, aminek főbb szempontjait - példálózó jelleggel - a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdése határozza meg. Eszerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A jelen ügyben is a bíróságnak a 2005. évi november hó 1. napját követően hatályos és az ezt követően indult peres eljárásokban alkalmazandó PP. 3398.§-a szerint kellett vizsgálnia a mérlegelési jogkörben hozott határozatrész jogszerűségét, így azt, hogy a közigazgatási szerv a tényállást kellő mértékben feltárta-e, az eljárási szabályokat betartotta-e, a mérlegelés - Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdése szerinti - szempontjaimegállapíthatóak-e, és a határozat indokolásából a bizonyítékok ekkénti mérlegelésének okszerűsége kitűnik-e.

Alapvető követelmény, hogy az alperes megfelelő terjedelemben, és valamennyi, a mérlegelésnél figyelembe vett feltárt tény és körülményt értékelve indokolja döntését (mind a szankció kiválasztása, mind pedig mértéke vonatkozásában).

Mindezekből következően a bíróságnak a Tpvt. és a Pp. előírásához képest kell értékelnie a felperes terhére rótt jogsértés miatt alkalmazott jogkövetkezményeket és a jogszabályi rendelkezések által biztosított (Tpvt. 83.§ (4) bek.; Pp. 339.§ (2) bek.) megváltóztatási jogkörével élve van lehetősége a versenyhatóság által alkalmazott joghátrány mellőzésére avagy mérséklésére.

Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor azt vizsgálta, hogy az alperes határozatának indokolásából megállapíthatóak-e a bírság összege vonatkozásában a mérlegelés szempontjai. A Fővárosi Ítéltábla azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az ítéleti megállapításával, hogy az alperes a bírság összegének meghatározása során jelentős körülményeket nem, illetve nem kellő súllyal értékelt. Ezzel szemben a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a bírság-összeg meghatározása körében döntését megfelelően indokolta.

Az alperes döntésének 51. pontjába rögzítette, hogy a bírság kiszabásánál mi volt a kiindulási alap, és milyen körülményeket vett számba és értékelt. A Tpvt. 78.§-ában meghatározott példálózó jelleggel felsorolt mérlegelési szempontokból az adott ügyben releváns enyhítő és súlyosító körülményeket helyesen vette számba, azokat okszerűen mérlegelte és ennek indokairól a határozatában - a szükséges körben - számot is adott.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra utalással a következőket emeli ki. A felperes jogsértőnek értékelt, nem igaz és pontos tájékoztatásával hosszabb időn át intenzív módon, több reklámhordozót érintően a fogyasztókat megtévesztette, ami alkalmas volt arra, hogy a fogyasztói bizalmat jelentős mértékben és károsan befolyásolja. A felperes magyarországi tevékenységének megkezdését követően 2 évvel követte el a jogsértést, így korábbi marasztalásának hiánya nem enyhítő körülmény. A reklámozásra fordított költségeket meg nem haladó mértékű bevétel hiánya, és így a jogsértéssel összefüggésben fel nem tárt piaci előny nem értékelhető a felperes javára enyhítő körülményként. Azért sem, mert a felperes a vizsgálattal érintett piacon meghatározó gazdasági erejű vállalkozásként van jelen, így termékeivel, valamint az általa nyújtott szolgáltatásokkal összefüggő hirdetéseivel jelentős befolyást képes gyakorolni a versenytársakra, valamint a fogyasztói döntésekre. E tényezők együttes mérlegelésével a társadalom értékítéletével szemben álló felperesi magatartás a gazdasági versenyt veszélyeztető intenzív piaci hatás kiváltására alkalmas felróható súlyos jogsértés. A másodfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy a más ügyben a versenytársakkal szemben kiszabott bírság összege nem mérlegelési tényező, nem bír relevanciával, mert a bírósági felülvizsgálat tárgya a versenyhatósági vizsgálat eredményeként meghozott és keresettel támadott közigazgatási határozat jogszerűsége. Az eset összes körülményére, így különösen a felperes piaci helyzetére, az éves nettó árbevételére, a jogsértőnek értékelt magatartás kiterjedtségére, a reklámokra fordított költségekre is tekintettel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperessel szemben kiszabott bírság mértéke eltúlzottnak nem tekinthető, az a törvényes speciál- és generál preventív célokkal arányban áll, azok eléréséhez szükséges és egyben elégséges is. Így tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a versenyhatóság döntését a felperesi jogsértések megállapítása ellenére megváltoztatta és mérsékelte a felperesre kiszabott bírság összegét.

Mindezek folytán a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezését megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

A perveztes felperes a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes elsőfokú rész- és másodfokú együttes perköltségének a megfizetésére, és a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján a további kereseti és a fellebbezési illeték viselésére.

B u d a p e s t , 2009. évi szeptember hó 3. napján